

Handläggare

Samuel Sedvall

Verksamhetscontroller

Tekniska nämndens verksamhetsanalys 2027 och plan 2028–2029

Förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar att:

1. anta tekniska nämndens verksamhetsanalys 2027 samt plan 2028–2029 för skattefinansierad verksamhet, daterad 2026-03-19, och skicka den till kommunstyrelsen som ett underlag inför budgetprocessen.
2. anta tekniska nämndens verksamhetsanalys 2027 samt plan 2028–2029 för vatten- och avloppsverksamheten, daterad 2026-03-19, och skicka den till kommunstyrelsen som ett underlag inför budgetprocessen.

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsanalyserna visar nämndens samlade bedömning av behov, prioriteringar och investeringar för åren 2027–2029 med en längre planering fram till 2036. De tas fram enligt kommunens planeringsprocess och används som underlag för hur resurser ska fördelas och hur budgeten ska beslutas. Analysen belyser framtida utmaningar och förändringar i omvärlden så att nämnden ska kunna utföra sitt uppdrag på ett rättssäkert och kvalitativt sätt. Den skattefinansierade delen omfattar bland annat fastigheter, allmän plats, måltidsservice och samhällsbetalda resor. VA-analysen gäller verksamhet som finansieras via avgifter.

I den skattefinansierade delen finns ett fortsatt stort behov av att underhålla och förnya befintlig infrastruktur. Samtidigt påverkar krav kopplade till klimat, beredskap, säkerhet och digitalisering både vad som behöver göras och hur mycket det kostar. Planen innehåller både nödvändigt underhåll för att behålla funktion och strategiska satsningar som stärker robustheten, minskar risker och sänker kostnader på lång sikt.

VA-verksamheten står inför stora strukturella förändringar. Samtidigt som två stora generationsinvesteringar genomförs – ett nytt avloppsreningsverk i Vappa och utvecklingen av en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning – behöver ledningsnätet förnyas snabbare, tillskottsvatten minska och arbetet med beredskap, digitalisering och systematiskt underhåll stärkas. Målet är att säkerställa leveranser, följa regelverk och skapa en långsiktigt hållbar avgiftsnivå.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom teknik- och serviceförvaltningen med utgångspunkt i kommunens styrmodell och planeringsprocess. Verksamhetsanalyserna har tagits fram genom analys av omvärldstrender, lagkrav, ekonomiska förutsättningar samt verksamheternas nuvarande status och framtida behov. Underlaget baseras på interna analyser, branschunderlag samt identifierade utvecklings- och effektiviseringsmöjligheter.

Teknik- och serviceförvaltningens bedömning

Inom den skattefinansierade verksamheten bedömer förvaltningen att prioriteringar behöver utgå från lag- och säkerhetskrav, drift- och livslängd i befintligt bestånd samt åtgärder som minskar framtida driftkostnader. Den samlade inriktningen är att skydda reinvesteringar i kritiska system och successivt stärka digital kapacitet, däribland GIS och uppföljningssystem, för datadriven planering, uppföljning och effektivare resursanvändning. Uteblivna nödvändiga investeringar riskerar att öka underhållsskulden, försämra trafiksäkerhet och funktion i offentliga miljöer, och på sikt generera fler akuta och kostnadsdrivande åtgärder. Analysen visar på ett växande gap mellan verksamhetens behov och tillgängliga resurser. Förvaltningens bedömning är att flera nödvändiga behov inte fullt ut kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar utan att det påverkar funktion eller kvalitet.

För VA-verksamheten är förvaltningens bedömning att investeringar i dricksvattenförsörjning, reningsverk och ledningsnät, inklusive ett betydande reinvesteringsbehov i distributionsnätet, är nödvändiga. Förnyelsetakten i nätet är i dag för låg i relation till teknisk livslängd, vilket ökar risk för driftstörningar, bräddningar och akuta insatser. Därav bedömer förvaltningen att verksamheten befinner sig i ett skede med ökande komplexitet där kraven på robusthet och miljöprestanda ökar parallellt med behovet av en långsiktigt hållbar ekonomi för VA-kollektivet. I kombination med generationsinvesteringar i Vappa och ny dricksvattenförsörjning innebär detta successivt ökande kapital- och driftkostnader som behöver hanteras genom långsiktig taxe- och finansieringsplanering.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet att godkänna verksamhetsanalysen medför i sig inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Verksamhetsanalysen visar dock på ett strukturellt gap mellan identifierade behov och tillgängliga resurser. De redovisade basbehoven medför både initiala och varaktigt ökade driftkostnader vilket behöver hanteras i kommande budgetprocesser.

Vidare innebär ökade investeringsbehov och kostnadsutveckling inom drift och underhåll ett behov av prioriteringar, effektiviseringar eller resurstillskott för att säkerställa långsiktig ekonomisk hållbarhet.

Sociala eller miljömässiga konsekvenser

Beslutet att godkänna verksamhetsanalysen medför indirekta positiva konsekvenser för både samhälle och miljö. En långsiktigt planerad och fungerande teknisk infrastruktur bidrar till:

- trygga och tillgängliga offentliga miljöer
- god arbetsmiljö i kommunens verksamheter
- förbättrad folkhälsa genom exempelvis måltidsverksamhet och stadsmiljö
- minskad klimatpåverkan genom energieffektivisering, hållbara transporter och klimatanpassning

Ärendet bidrar särskilt till genomförandet av Agenda 2030, framför allt:

- mål 3 – God hälsa och välbefinnande
- mål 11 – Hållbara städer och samhällen
- mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion
- mål 13 – Bekämpa klimatförändringarna

En robust teknisk infrastruktur och fungerande välfärdsfastigheter bidrar till trygga och tillgängliga offentliga miljöer, god arbetsmiljö i kommunens verksamheter samt förbättrad folkhälsa och livskvalitet för medborgarna. VA-verksamheten säkerställer en trygg och säker dricksvattenförsörjning. Genom fokus på energieffektivisering, klimatanpassning (exempelvis hantering av skyfall och dagvatten), minskat matsvinn och hållbara transporter bidrar nämnden till att minska kommunens klimatpåverkan.

Beslutsunderlag

Följande handlingar har legat till grund för beslutet:

- Tjänsteskrivelse, Tekniska nämndens verksamhetsanalys 2027 och plan 2028–2029, 2026-03-19
- Rapport, Tekniska nämndens verksamhetsanalys för skattefinansierad verksamhet 2027 och plan 2028–2029, 2026-03-19, 2026-03-19
- Rapport, Tekniska nämndens verksamhetsanalys för Vatten och avlopp 2027 och plan 2028–2029, 2026-03-19

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelsen är fastställd av följande:

- Anna Sjödin, Förvaltningschef

Sändlista

Beslutet skickas till:

- Kommunstyrelsen, för åtgärd